

Világosság

A Romániai Magyar Népi Szövetség napilapja

KOLOZSVAR, 1952. február 15. péntek A R A 20 B A N I IX. ÉVFOLYAM, 38. SZÁM.

Az önköltség csökkentésével — új pénzünk megszilárdításáért

Pénzügyi reformunk és az árleszállítás nemcsak megszilárdította pénzünk vásárló erejét, de megeremtetette egy újabb árcsökkenés feltételeit s kilátásba helyezi a jegyzend-szer felszámolását is. Pénzünk vásárlóerejének megszilárdítása, az árleszállítások, nem pottyantak azonban az égből — mindez Pártunk-vezette munkaszabályunk, az üzemi és gyári dolgozók következetes, tervszerű harcának eredménye. Eredménye elsősorban a munka termelékenysége növeléséért, az önköltség csökkentéséért folytatott küzdelemnek.

Pártunknak és a minisztertanácsnak a pénzreformmal és az árleszállítással kapcsolatos határozata a pénz vásárló ereje megszilárdítása és a kereskedelmi árak újabb csökkentése feltételeként előírja a főbb között az önköltségi ár csökkentéséért folytatott harc fokozását. Enélkül nem beszélhetünk a kereskedelmi árak csökkentéséről.

Az üzemek és gyárak dolgozói megértették, hogy realbérik növelésének s a dolgozó parasztság jövedelme növelésének egyik döntő tényezője az önköltségi ár, a gyártmányok előállítási árának csökkentése. Erdei Sándor, a zilahi Pielarui szövetséget munkása például ezt tartotta szem előtt, amikor hosszas kísérletezés eredményeként újra használhatóvá teszi a gépe alatt összegyűlt viasz-port és hulladékot. Észszerűen gazdálkodni — ez az önköltség csökkentésének alapja. Ezt cselekszik az „Unirea”-gyár dolgozói, a vállalat technikai és adminisztratív vezetősége. Több munkásokból és technikusokból álló brigád alakították, melynek feladata tervszerűen felfedni a belső tartalékokat. E tervszerű gazdálkodás nyomán sikerült 1951-ben az előirányzott 12 százalék helyett 17,9 százalékkal csökkenteniük az önköltséget. A kolozsvári vasúti műhelyekben ugyancsak az észszerű gazdálkodás vezetett eredményre. Ince Gyula sztahanovista szerszámkovács havonta nagymennyiségű hulladékanyagot használ fel az új szerszámok készítésénél: ezzel csökkenti az önköltséget. Sásármán Alexandru sztahanovista újításával és találmányaival járult hozzá az önköltség csökkentéséhez: eddig 16 újítási és észszerűsítési javaslatát fogadták el.

Nem minden üzemben fordítanak azonban kellő figyelmet az előállítási árak csökkenté-

sére. Nem mindenütt alkalmazzák a szovjet dolgozóknak az önköltség csökkentéséért vívott eredményes harcának tapasztalatait. Így az „Armatura”-fémáru gyárban a grafikon-szerű munka helytelen alkalmazása következtében a hónap elején csökkentett munkalendülettel dolgoznak — hónap végén viszont túlórázni kénytelenek. Ez a fizetési alap felborításához vezet, végeredményben pedig a külön kiadások az előállítási költségeket terhelik. A „Hérbák János”-művekben a belső tartalékok feltárására szervezett brigádok mult év november hetediké óta szinte semmi tevékenységet nem fejtenek ki.

Vannak üzemek, ahol a tudományos normák hiánya gátolja az önköltség nagyobb mértékű csökkentését. Például a kolozsvári porcelángyárban, ahol az égetőkamencéket kivéve, más osztályokban még nem állapították meg a tudományos technikai normákat. Igaz ugyan, hogy ez nem az üzem vezetőségének a hibája. De megengedhetetlen, hogy amiért még nem léteznek tudományos normák — ne bontakozhassék ki a sztahanovista mozgalom, amely a munka termelékenysége növelésén keresztül az önköltség csökkentésének egyik fontos tényezője. Nemrég az égető brigádokat kivéve, még egyetlen hivatalosan nyilvántartott élmunkása vagy sztahanovistája sem volt az üzemnek. Még olyan dolgozókat sem nyilváníttak élmunkásnak, mint például Vass Mihály, aki az elmúlt évben már 1953-ra termelt.

A dolgozóknak a munka termelékenysége növelésére való ösztönzése nélkül nem képzelhető el szervezett harc az önköltség csökkentéséért. Erre pedig a leghatásosabb ösztönző Pártunknak és a minisztertanácsnak az élmunkásokkal és sztahanovistákkal kapcsolatos határozata. Alkalmazzuk tehát maradéktalanul a határozatban foglalt pontokat. Terjesszük ki a takarékosági mozgalmat minden üzemben és üzemi adminisztrációban. A nyersanyaggal, üzemanyaggal való takarékoság mellett igyekezzünk a minimumra csökkenteni a kiutazásokra, telefonra, írószerekre, villanyra, vízre és fűtőanyagokra fordítandó kiadásokat. Csakis ilyen módon, az önköltség állandó csökkentésén keresztül sikerül megszilárdítanunk új lejtűnk s megeremtetniük a kereskedelmi árak újabb csökkentésének előfeltételeit.

Új munkamódszer a holtidő kiküszöbölésére a „Carbochim”-ben

A belső erőforrások feltárása — az önköltség csökkentésének egyik legfontos tényezője. Ezt tartotta szem előtt Dobai Béla, a „Carbochim”-vállalat mestere, amikor tanulmányozni kezdte, hogyan csökkentheti a holtidőt a csiszolókö-osztályon. A gyárnak ebben a részlegében negyed-évenként leszerelnek bizonyos munkaszervezőket, hogy azokat majd leszerelvényezés után visszaszereljék. Ez a művelet minden alkalommal 10–50 óra holtidőt okozott. Dobai

Béla mesternek sikerült egy olyan készüléket szerkesztenie, amelynek segítségével a hosszadalmas munkafázist a helyszínen végzik el. A leszerelés visszaszerelés kiküszöbölésével most mindössze 7 órát vesz igénybe a munkaszervező elkapott felületének esztergálása s a nagy időmegtakarítás mellett lehetővé válik a két- és háromváltásos munkarendszer bevezetése.

Oniga Ioan,
levelező

A „Drumul Nou” szervezetet dolgozóinak fogadalmával becsülettel megtartjuk a versenyzászlót

Szövetkezetünkben, a „Drumul Nou”-ban az elmúlt napokban munkakiértékelő gyűlést tartottak. A szervezetet vezetőtanácsa részéről Matei György és Hejdu György ismertették az eddig elért eredményeket. Ugyanakkor önbírálati alapon mutattak rá azokra a hiányosságokra, amelyek a mult év folyamán előfordultak a szervezetben. A beszámoló keretében a szervezet vezetősége ígéretet tett arra, hogy az eddig fennálló hiányosságokat kiküszöböli és minden lehetőséget megtesznek a terv teljesítése érdekében. Ezután Fábán Gyula, a versenybizottság részéről részletesen beszámolt a szocialista versenyek eredményéről. Az elmúlt év folyamán

elnyert versenyzászlót a dolgozók igyekeznek továbbra is megtartani. A szervezetet alapszervezetének kezdeményezésére az évi terv sikeres teljesítéséért, a versenyzászló megtartásáért, Május 1 tiszteletére versenyre hívták a tordai „Tudor Vladimirescu”, a nagybányai „Gutinu” és a máramarosszigeti „November 7” szabóipari termelő szervezeteket. A verseny főbb pontjai közé tartozik: a központosított terv három hónapra eső részének 105 százalékos teljesítése; termelékenység fokozása 2 százalékkal és 2500 lej értékű üzemanyag megtakarítása; a helyi erőforrások észszerű kihasználásával feldolgoznak 37.500 lej értékű különböző anyagot; öt kisipa-

ros bevonása termelő eszközeivel együtt; szovjet módszerek széleskörű alkalmazása, a munkategyelem megerősítése, orosz nyelvtanfolyam létesítése a szervezetben.

A szervezetet valamennyi dolgozójának szilárd elhatározása, hogy a szocialista munkaversenyek keretében mind jobban kihasználják a gépek és különböző felszerelések teljesítőképességét. Ezzel is növelik a munka termelékenységét. A szervezetet dolgozó minden szaktudásukat latba vetik annak érdekében, hogy a termelékenység fokozása mellett a munkájuk minőségét is jobban megjavítsák.

Tholway József,
levelező

Sürgős intézkedéseket fogantatosított a Kolozsvár-tartományi néptanács a vetési előkészületek meggyorsítása érdekében

A Kolozsvár-tartományi néptanács végrehajtó bizottsága február 14-én alapos megbeszélést tartott a mezőgazdasági technikusokkal, agrármérnökökkel és a néptanács mezőgazdasági szekcióján dolgozó aktivistákkal. Kiértékeltek az eddigi előkészületek eredményeit. Ugyanakkor összegyűjték a hiányosságokat is. Kielemezték az okok mélyreható gyökereit, aminek következtében Kolozsvár-tartomány dolgozó parasztjai a tavaszi előkészületek során nem értek el kielégítő eredményeket.

Pártunk és kormányunk határozatában megjelölt feladatokat a kitűzött határidőre csak részben teljesítették. E mulasztások okai elsősorban abban keresendők, hogy sem a tartományi, sem a rajoni, hasonló módon a helyi néptanácsok nem vették eléggé komolyan a tavaszi munkakalaptól előkészítésének idejében való megszervezését. A községekre ösz-

szállított vetési terveket február 10-ig fel kellett volna bontani gazdaságokra és ki kellett volna osztani a dolgozó parasztok között. Míg a kollektív gazdaságok a vetési terv elkészítését és brigádokra történő felbontását 100 százalékban elvégezték, addig február 13-ig Kolozsvár-tartományban az egyéni gazdaságok között tervfelbontást és kiosztást a néptanácsok 69,8 százalékban végezték el. A vetési terv felbontása az és szétosztásában Enyed-rajon kullog a leghátrul. Itt a rajoni néptanács teljesen elejtette a feladat végrehajtását. A fenti dátumig mindössze 29,6 százalékban végezték el az egyéni gazdaságok vetési tervének elkészítését.

A határozat értelmében február 10-ig a szükséges vetőmagot is biztosítani kellett. Ezen a téren is súlyos mulasztások történtek. A vetőmag szétosztását még nem szervezték meg

sehol. Az előirányzott vetőmagmennyiségnek mindössze 30,2 százalékát tisztították meg az idegen magvaktól. A próbacsiszátásokat is szervezetenként végzik. Egyes helyeken a parasztok számolatlanul tették a magot csirázatni, így nem tudták megállapítani az eredményt.

A tartományi néptanács végrehajtó bizottsága felmérve eddigi tevékenységét, felismerve a hibákat, megtette a szükséges intézkedéseket a munka jó menetének biztosításához. Az összes agrótechnikusokat, mezőgazdasági mérnököket és aktivistákat azzal a meghatározott feladattal küldte ki a rajonokba és a falvakra, hogy ott a legmesszebbmenő támogatást adjanak a helyi néptanácsoknak és aktívan résztvegyenek a vetési előkészületek irányításában.

Schönauer József,
levelező

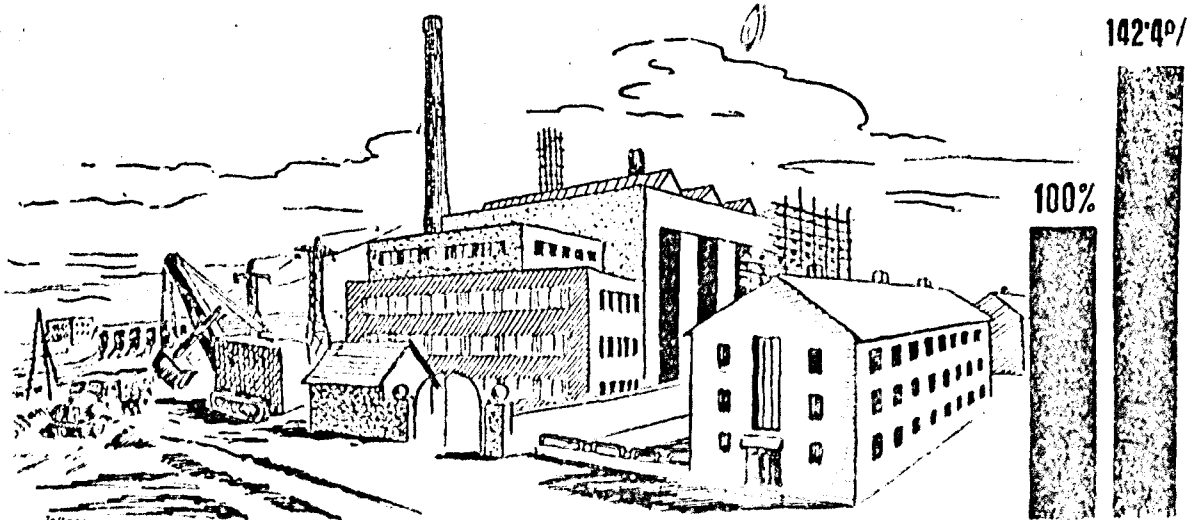
A felvinci dolgozó parasztok lendületesen készülnek a tavaszi kampányra

A felvinci néptanács végrehajtó bizottsága megtett minden intézkedést a tavaszi vetési kampány előkészítése érdekében. A községet körzetre osztotta. Minden körzet előkészületi munkájáért a felelősséget a párttagok, a tömegszervezetek agitátorai és a MNSZ utcafelelősei vállalták. A felvilágosító és mozgósító munka élén Osváth Miklós, a néptanács mezőgazdasági felelőse jár.

A községben lévő öt kovács és kerékes műhely szüntelenül dolgozik. Az ekék, boronák, szekerek javítására már 90 százalékban elvégezték. A vetőmag előkészítése céljából három magtisztító és csávázó állomás létesült, amelyek megkezdtek működésüket. A vetési előkészületek mellett mint hiányosságot meg kell em-

lítenünk, hogy már megvoltak a kedvező lehetőségek és a néptanács munkatervében is szerepelt, mégsem fordítottak gondot az utak javítására. A téli napok pedig a kitermelt kő hordására alkalmasak lettek volna.

Hazánk felvirágoztatásának útján

Első öt éves tervünk célkitűzései között szerepel többek között az építkezések eddig nem tapasztalt mértékű fel-
lentése. Már az öt éves terv első esztendőjében 1950-hez képest 42,4 százalékkal emelkedni az építkezési munkák
költsége.

102,4%

100%

1950 1951

Csehszlovákia tiltakozó jegyzéke az USA-kormányhoz a 100 millió dolláros agressziós törvény ügyében

PRÁGA. (Agerpres.) — A Csehszlovák Köztársaság külügyminisztériuma múlt év december 8-án az USA prágai nagykövetségéhez küldött jegyzékében tiltakozott az 1951. október 10-én megszavazott „kölcsonös biztonsági” törvény ellen.

Az USA nagykövetsége válaszjegyzékében nem cáfolta meg a csehszlovák jegyzékben idézett tényeket. Ezzel szemben durva támadáshoz folyamodott. Ezért a csehszlovák kormány az amerikai jegyzékre adott válaszában felhívta az USA-kormány figyelmét, hogy az ilyen hangnem megengedhetetlen az államok közötti kapcsolatokban.

Az amerikai kormány az 1951. október 10-i törvényt bizonyos személyek „támogatására” irányuló intézkedésnek akarja feltüntetni. A csehszlovák népnek többször alkalma volt meggyőződni arról, hogy a valóságban kik ezek a „válogatott” személyek, akiket az amerikai hatóságok Csehszlovákia területére küldenek. Csehszlovákia népe meggyőződhetett arról is, hogy milyen célja van a „válogatott” személyek részére nyújtott támogatásnak.

A csehszlovák külügyminisztérium kimutatja, hogy ezek a „válogatott” személyek az amerikai kémiszervezet ügynökei, akik a csehszlovákiai törvénszék előtt bevallották, hogy az amerikai kémiszolgálat küldte őket Csehszlovákiaiba.

A becsempészett kémekek között szerepelt például Imrich Borbuljak, akit 1951. júniusában küldtek Csehszlovákiaiba, ellátták fegyverrel és nagvösszegű pénzzel. Az volt a megbízatása, hogy fontos értesüléseket szerezzen Csehszlovákia gazdaságáról és szervezen kémhálózatot az adatok továbbítására.

Egy másik ilyen „kiválasztott személy” volt Jaroslav Czernocky, akit 1951. május 26-án csempészték Csehszlovákiaiba. Hamis iratokkal, fegyverrel és nagvösszegű pénzzel látták el. Az volt a megbízatása, hogy kémhálózatot szervezen.

1951. augusztus 7-én hamis iratokkal és ugyancsak fegyverrel és nagvösszegű pénzzel érkezett Csehszlovákiaiba Petr Czijek amerikai kémügynök, akinek az volt a megbízatása, hogy titkos rádióleadóállomást létesítsen, fényképezzen le katonai intézményeket és szerezzen adatokat Csehszlovákia mozgósítási tervéről.

Frantisek Dolinek kémet 1949. és 1950. között több esetben küldték Nyugat-Németországból Csehszlovákiaiba az amerikai hatóságok. Gazdasági és politikai jellegű kémadatok gyűjtésével bízták meg. Azonkívül titokban több embert kellett volna Nyugat-Németországba szöktetnie.

Jaroslav Dvorak 1951. novemberében lépte át Csehszlovákia határát hamis iratokkal, amerikai gyártmányú lőfegyverrel és kézigranátokkal. Csehszlovákiaiba érve, rálőtt a csehszlovák állambiztonsági hatóságok közegeire. Az volt a feladata, hogy ügynököket szervezzen be.

Ezek a példák azt bizonyítják, hogy az USA közegei már 1951. október 10-e, a törvény megszavazása előtt terroristákat és kémekek küldtek Csehszlovákiaiba, aláaknázó terveik előkészítésére. A „kölcsonös

biztonsági törvény” megszavazása azt jelenti, hogy ezentul az USA még nagyobb támogatást nyújt a Csehszlovákia elleni kémkedési akcióknak.

A „kölcsonös biztonsági törvény” nemcsak a béketábor országai ellen irányul. Ez a törvény 6 millió dollárt irányoz elő az USA-tól függő államok nyílt felfegyverzésére és másfél millió dollárt hadiiparuk kifejlesztésére. A „kölcsonös biztonsági törvény” egész sor előírást tartalmaz, amelyek feltételezik, hogy a „segély” ellenében az amerikai kormány ellenőrzést gyakoroljon nemcsak az illető államnak szállított fegyverek felhasználása és fegyveres erje felett, hanem egész kormánygépezete felett, amelynek összetételébe — az említett törvény előírása szerint — az USA elnökének joga van amerikai kormánytisztviselőket kinevezni.

Igy tehát a segítség ürügye alatt a „kölcsonös biztonsági törvény” az illető országok szuverenitásának utolsó maradványát is felszámolja és ezeket az országokat szorosan az amerikai háborus tervek szolgálatába állítja. Ezért ez a törvény fokozottabb mértékben veszélyezteteti a világbékét és a nemzetközi biztonságot.

Mindezek azt bizonyítják, hogy az amerikai kormány agressziós politikájának egyetlen célja a háboru kirobbantása.

Mint hogy az 1951. október 10-i amerikai törvény Csehszlovákia belügyeibe való beavatkozást jelent és veszélyezteteti a békét, Csehszlovákia külügyminisztere ismét erővel tiltakozik a törvény ellen és nyomatékosan kéri annak hatályon kívül helyezését.

Fokozódik a nyugatnémetországi dolgozók tiltakozó mozgalma

BERLIN. (Agerpres.) — A napokban Düsseldorf összes negvedeiben nagyszabású tüntetések zajlottak le, amelyeken a dolgozók követelték Adenauer kormányának lemondását.

Egy Dortmundban lezajlott nagygyűlésen 33.000 hadirokkant erősen tiltakozott Adenauer néppellenes politikája miatt. A hadirokkantok követelték, hogy a bonni kormány foganatosítson azonnali intézkedéseket anyagi helyzetük megjavítása érdekében.

A bajorországi szakszerve-

zetek küldöttei rendkívüli értekezletet rendeztek Münchenben. 120 küldött 90.000 szakszervezeti tag nevében határozatot fogadott el, amelyben megkövetelik a kormány háborus politikáját. A küldöttek határozottan elítélték Nyugat-Németország dolgozóinak árulói. — Fetter és von Hoffot — a jobboldali szakszervezetek vezetőit.

A nyugatnémetországi rakodómunkások és tengerészek Hamburgban tartottak értekezletet. Az értekezleten központi bizottságot választottak, amely megszervezi az akcióegységet

a hadianyagok berakása, kirakása, vagy továbbítása ellen vívott küzdelemben.

Az értekezlet határozatot hozott, amely követeli az összes nyugatnémetországi választások megtartását és a bonni kormány összes háborus terveinek megsemmisítését.

Szüntelenül újabb és újabb jelentések érkeznek Brémából, Kielből, Hannoverből, Flensburgból, Mainzából, Stuttgartból és más városokból a lakosság tiltakozó mozgalomával kapcsolatban Adenauer háborus politikája ellen.

A Szovjetunióban megalakult a moszkvai nemzetközi gazdasági értekezlet előkészítő bizottsága

MOSZKVA. — (Agerpres.) Az április 3—10 között Moszkvában megtartandó nemzetközi gazdasági értekezlettel kapcsolatban sok államban országos előkészítő bizottságot szerveztek. A Szovjetunió kereskedelmi kamarájának, több szovjet ipari és kereskedelmi szervezet, a Szovjetunió fogyasztási szövetségeinek központi szövetsége és a Szovjetunió Tudományos Akadémiájának gazdaságtani intézete kezdeményezéséből megalakult az értekezlet előkészítő szovjet bizottság.

A szovjet előkészítő bizottságban résztvesznek: M. V. Neszterov, a Szovjetunió kereskedelmi kamarájának elnöke (a bizottság elnöke); V. V. Kuznyecov, a Szovjet Szakszervezetek Központi Tanácsának elnö-

ke, I. S. Hohlov, a fogyasztási szövetségek központi szövetségének elnöke; A. V. Zaharov, a Szovjetunió külkereskedelmi miniszterhelyettese; A. N. Kuzmin, a Szovjetunió fémipari miniszterhelyettese; N. S. Rizsov, a Szovjetunió könnyűipari miniszterhelyettese; V. S. Gerascenko, a Szovjetunió állami bankjának alelnöke; V. N. Niciskov, az „Exportlesz” elnöke; K. V. Vlaszov, a „Sztálin” gépkocsigyár igazgatója; K. V. Osztrovitianov, a Szovjetunió Tudományos Akadémiájának gazdaságtani intézetének igazgatója; S. G. Sztrumliln akadémikus, közgazdász; I. P. Baragjin, akadémikus és N. Orlov, a Szovjetunió külkereskedelmi minisztériuma mellett működő tudományos kutatóintézet igazgatója.

A Mongol Forradalmi Néppárt Központi Bizottságának, a Mongol Népköztársaság Nagy Nemzetgyűlése Prezidiumának és minisztertanácsának határozata

ULAN-BATOR. (Agerpres.) — A Mongol Forradalmi Néppárt Központi Bizottsága, a Mongol Népköztársaság Nagy Nemzetgyűlésének Prezidiuma és minisztertanácsa február 11-én a következő közös határozatot hozta:

A Mongol Forradalmi Néppárt Központi Bizottsága, a Mongol Népköztársaság Nagy Nemzetgyűlésének Prezidiuma és minisztertanácsa kifejezi a legforróbb és legmélyebb háláját a Szovjetunió Kommunista (b) Pártja Központi Bizottságának, a szovjet kormánynak, J. V. Sztálin elvtársnak és a szovjet kormánykudótságnak azért a testvéri támogatásért, segítségért és meleg rokonszenvért, amelyet a mongol nép iránt nyilvánított abból az alkalomból, hogy a mongol nép elvesztette szeretett vezetőjét, a Mongol Forradalmi Néppárt szervezőjét és vezetőjét, népi demokratikus államunk megmentőjét és építőjét, aki fáradszótlanul küzdött a dolgozók jólétéért, — hazánk nagy fiát, a Szovjetunió hűséges barátját, a Mongol Népköztársaság miniszterelnökét, szeretett drága Csoibalszán marsallunkat. A Mongol Forradalmi Néppárt Központi Bizottsága, a Mongol Népköztársaság Nagy Nemzetgyűlésének Prezidiuma és minisztertanácsa biztosítja a Szovjetunió Kommunista (b) Pártja Központi Bizottságát, a szovjet kormányt és Sztálin elvtársat, hogy a mongol nép a nagy Csoibalszán marsall utasítását követve, továbbra is megerősíti a szovjet és a mongol nép közötti rendíthetetlen barátságot, a Mongol Népköztársaság szabadságának és függetlenségének megingathatlan alapját, a Mongol nép boldogságának forrását. A Mongol Forradalmi Néppárt vezetésével a mongol nép újabb és még ragvögöbbs sikereket fog elérni hazájában a szocializmus építésében.

A MONGOL FORRADALMI NÉPPÁRT KÖZPONTI BIZOTTSÁGA
A MONGOL NÉPKÖZTÁRSASÁG NAGY NEMZETGYŰLÉSÉNEK PREZIDIUMA
A MONGOL NÉPKÖZTÁRSASÁG MINISZTERTANÁCSA

Ulan-Bator, 1952. február 11.

Az imperialista tábor pénzügyi válsága

Az Atlanti Tömb tagállamai gazdasági életének militarizálása erősen visszahat ezeknek az államoknak a pénzügyeire. A felfokozott fegyverkezési verseny és a messzeágazó erőszak és terrrorszervezetek egyre növekvő költségei a kapitalista államokra általában jellemző pénzügyi válság nagymértékű kimélyülését eredményezik az imperialista államokban.

A pénzügyi válság az egyes imperialista államokban nem egyenlő mértékben nyilvánul meg, hanem minden államban különleges jellegű. Bizonyos jellegzetességek viszont minden kapitalista államban közösek. Eme jellegzetességek közé tartozik az a körülmény, hogy az állami és községi költségvetés rendszerint hiányt mutat, ami az egész kapitalista világban krónikus jelenség.

Ezek közé tartoznak a hadfelszerelési költségek, valamint a közgazdasági és rendőri, valamint a hírszerzési gépezetek kiadásainak óriási mértékű emelkedése. Idetartozik a közvetlen és közvetett adók emelkedése, amelynek terhe elsősorban a dolgozókat sújtja. Ide tartozik az államadók emelkedése, a bel- és külföldi tartozások fizetése.

Az amerikai-angol agressziós tömb államai egyre fokozódó hadfelszerelési költségei sokkal nagyobbak, mint ezeknek az államok-

nak adó- és egyéb bevételei. Ebből a helyzetből csak úgy tudnak kikutatni, ha a bankóprést állandóan működésben tartják és olyan mértékben szaporítják a papírpénzt, ami szükségszerűleg inflációhoz, a pénz vásárlóerejének teljes leromlásához és végső soron a néptömegek életszínvonalának további súlylyedéséhez vezet.

Az Egyesült Államokban 1950. évben a pénzmennyiség négy és félszer nagyobb volt, mint 1937-ben. Ugyancsak az időközben Angliában a pénzmennyiség 460 millió fontsterlingről 1290 millióra emelkedett, ami közel háromszoros emelkedést jelent. Franciaországban a pénzmennyiség 1950-ben közel tízszeresére nőtt, mint 1937 év végén. Olaszországban hatvanegyszer emelkedett a pénzmennyiség ugyancsak időközben: 17 milliárd lírától 1123 milliárd lírúra szökött fel.

Az inflációs hullám végigviharzik az egész kapitalista világon, s a pénz vásárlóereje mindenütt erősen eszik. Az Egyesült Államokban 1951 szeptember havában — hivatalosan dollár ellenében — az élelmiszerpiacokon dollár ellenében 41 százalékkal kevesebbet lehetett vásárolni, mint a háboru előtti időkben. Angliában a pénz vásárlóereje 26 százalékkal csökkent. Olaszországban a

papírlira inflációs hullámai nagyobb katasztrófát jelentettek a népesség számára, mint azok a vízhullámok, amelyek a Pó síkságát elárasztották.

Az Egyesült Államokban az állami költségvetés hivatalosan kimutatott hiánya az utóbbi négy évben 24 milliárd dollárt tesz ki. Ugyancsak időközben az államháztartási költségvetés deficitje 617 milliárd frank, — Olaszországban pedig 1470 milliárd líra!

Ezeket a költségvetési hiányokat mind a hadfelszerelési költségek óriási mértékű emelkedése idézi elő. Egyes államok igyekeznek ezt a tényt elkerülni és a hadi kiadások egy részét más számúra írni. Így például Angliában a meláji háboru, Franciaországban a vietnámi háboru költségei a gyarmati ügyminisztériumok költségvetésében szerepelnek. Az atomenergia katonai célokra való felhasználásának költségeit mint „tudományos kutatások” költségeit könyvelik el.

A hadfelszerelési költségek az összes imperialista államokban egyre nagyobb mértékben növekszenek, ami mindegyik államban inflációhoz, drágasághoz és pénzügyi válsághoz vezet.

A monopóliátok sajtója igyekszik kimutatni, hogy a költségek emelkedése kedvező hatást gyakorol az

„üzletmenetre”. Ez a megállapítás azonban éles ellentétben áll a tényekkel. A gazdasági élet militarizálása kétségkívül a halálgázok: az Egyesült Államokban Morgan és du Pont, Angliában Vickers, Franciaországban pedig Schneider-Creuzot-ék további gazdagodását eredményezik. Amde magának az egész monopóliáknak határozottan ártalmára szolgál, mert egyes iparágak gyűlödelte fejlődését eredményezik, ami a kapitalista piacok válságát idézi elő és az egész rothadt kapitalista gazdasági rendszer ellenállóképességét csökkenti. A „halálipar” pénzügyi ellátása mélyreható zavarokat idéz elő az egész kapitalista gazdasági rendszerben. A polgári lakosság szükségleti cikkjeinek előállítására egyre eszik, a tömegek elszegényedése és a munkanélküliség egyre növekszik és mindez az osztályharc kiéleződéséhez vezet.

Nem véletlen, hogy az elmúlt évben a szénkitermelés Angliában, Nyugatnémetországban és Belgiumban visszaesett, hogy az acél és más nyersanyagok hiánya növekedett. Kétségtelen, hogy a hadfelszerelési ipar fejlődése végeredményben nagyfokú gazdasági bajokat idéz elő.

A fegyverkezési költségek fedezésére az imperialista államokban állandóan emelik az adókat. Burzsoá

politikuskok ezzel kapcsolatban sűrűn hangoztatják az „egyenlő áldozat” demagóg jelszavát. Az emelkedő adók a valóságban aránytalanul kisebb mértékben sújtják a tőkéseket, mint a dolgozókat, mert az adók megállapításánál gondot fordítanak arra, hogy a tőkés profittját ne csorbítsák s hogy a kapitalisták megtalálhassák a megfelelő kibúvókat az adók megfizetése alól. A közvetlen adók emelkedése elsősorban a dolgozókat sújtja. A magasabb jövedelmek fokozottabb megadóztatása helyett az adóprést a dolgozókon szorítják még nagyobb mértékben. Az adómentességi határt leszállították s a többgyermekes családoknak eddig nyújtott kedvezményeket nagyrészt megvonták.

Angliában és Franciaországban egyes iparágakat, így a közlekedési vállalatokat államosították. Ez azonban egyáltalán nem könnyítette a pénzügyi válságon, hanem még inkább növelte az adófizetők terhet, mert az államosított vállalatok részvényeseinek fizetendő megváltási összegüket az adófizetők izadják ki.

A pénzügyi válság erősödése újabb bizonyítéka annak, hogy az újabb háborus kaland előkészítése teljesen alássa az imperialista tábor államainak gazdasági életét. Az egyre növekvő infláció az imperialista tábor államaiban az ellentétek további kiélezéséhez vezet.

Nagy István: „A LEGMAGASABB HŐFOKON”

— Allami Irodalmi és Művészeti Kiadó, Bukarest —

Minden jó könnv felér egy győzelemmel. Ez a sztálini megállapítás még fokozottabban áll olvan írői alkotásra, amely magas művészi színvonalon a Népköztársaságunkban folyó szocialista építést egyik győzelmes lezárult szakaszát ábrázolja hiteles típusokon keresztül. Nagy István új regénye, „A legmagasabb hőfokon” szocialista építésünknek a villám fényével felragyogó korszakát: az államosítást és az államosítást követő küzdelmes időket eleveníti meg, azzal az események és emberek által meghatározott feszültséggel, amely ennek a korszaknak annyira jellemzője volt és olyan típusokon keresztül, akik egyéni vonásaik ellenére, a korszak minden jellegzetességét tükrözik.

Hazai haladászelleme, pontosabban: szocialista-realista eszközökkel alkotó irodalmunkban, főleg pedig annak magyar nemzetiségű vonatkozásában, éppen az üzemi, tehát a legnagyobb szocialista szektor az, amelyet írónk nagyrészt eddig a legkevésbé sikerült teljes hitelességgel ábrázolnia. Ez a megállapítás nemcsak a tartalomra, hanem a mennyiségre is vonatkozik. Asztalos István, Horváth István, Kovács György jelentős regényei (Szél fuvatlan nem indul, Török a parlagot, Foggal és körömmel), az új falu osztályharcát ábrázolják, meglehetősen elszigetelten a városi munkásság életétől.

Nagy István új regényének megjelenése, függetlenül jelentős művészi értékétől, azért is komoly eseménye irodalmi életünknek, mert a munkásosztály legöntudatosabb képviselőinek harcát olyan korszakban és olyan tipikus körülmények között ábrázolja, amely szocialista építésünk szempontjából döntő jelentőségű volt a múltban és a jelenben is.

Nagy István új regénye alapos kritikai elemzésének feladata műbírálóinkra hárul. Kétségtelen, hogy a szerző új regényében vannak fogvatékoságai, amelyekre e szűk keresztmetszetű cikk keretében nem térhetünk ki. De célunk ezúttal nem is a széles kritikai elemzés, hanem inkább az, hogy irodalmi életünk egésze szempontjából mutassunk rá, Nagy István új regényének jelentőségére és pozitív értékeire.

Nagy István írói fejlődésének utján, „A legmagasabb hőfokon” komoly lépést jelent előre. Nemcsak azért, mert témáiban szorosan kapcsolódik szocialista építésünk egyik legrámaibb időszakához, a „kisajátítók kisajátításához” és ezen keresztül éles fénnyel vet Pártunk történelmi szerepére, az új embertípus kialakulását formáló osztályverők nagyszerű feszültségére, hanem azért is, mert emberábrázoló művészeté, amely előbbi írásaiban nem volt mentes bizonyos egyszerűségektől, új regényében észrevehetően kiteljesedett: színesebbé, gazdagabbá, elmélyültebbé vált. Élet- és emberismerete elmélyült. Ezt nemcsak Bucsi Károlynak, az államosított fémáru-gyár munkásigazgatójának és Felcának, az üzemi párttitkárnak sokoldalúan és mégis egységesen jellemzett alakja bizonyítja, hanem az a meglepő tárgy- és környezetismeret is, amelyet az író az osztályellenség, az egykori kisajátítók hiteles ábrázolására olyan nagy leleménnyel használ fel. Nagy István új regényében teljesen leküzdötte az előbbi írásaiban még itt-ott ki-

sértő sématisztikus megoldásokat. Negatív, az osztályellenségekhez tartozó regényalakjait, éppen azáltal teszi hitelessé, hogy nem uniformizálja őket, hogy az úri kizsákmányoló osztály egyazon, a dolgozók irányába mindig és mindenütt ellenséges beállítottságát, romlottságát, korlátoltságát, elvetemültségét és egyikben-másikban felvillanó általános emberi vonásait a legkülönbözőbb típusokon keresztül mutatja be. De éles írói szemében a regényében már a megtévesztett és a munkásság hatalmas, magával sodró erőire ráébredő kispolgár alakját is meglepő megvilágító erővel vetíti elénk, Jaskó ur, az üzemi karmester személyén keresztül.

Nagy István új regényének talán legerősebb oldala, hogy az államosítás által a dolgozók tulajdonába került egyik fémáru-gyárunk életét olyan elevenné tudja tenni, mintha a szerszámok, a gének, a nversanyagok is élnének. Ezt az írói erényét néha túlzásba is viszi: az egyes munkafolyamatokat, így például a temperöntést, olyan aprólékos részletességgel írja le, hogy emberábrázolásának eleven, friss realizmusa olykor az aprólékos leírások naturalizmusába gáhalvódik. Egyes fejezetekben feleslegesen érzésvilágának egy eddig ritkán jelentkező vonása is: humora. Ez a humor ugyan inkább a szatíra és a szarkazmus felé hajlik, de az olvasót mégis mosolyra készteti, olyan mosolyra, amelyben a dolgozók emberi és erkölcsi főnéve tükröződik — egykori elnyomóinak és kizsákmányolóinak jól ábrázolt hitványságával szemben. Ez az érzésünk főleg Tomi bácsival, ezzel az üresfejú, lézengő arisztokratával és Karola néniel, ezzel az élő főúri mumával szemben alakul ki a regény mindvégig lebilincselő cselekménye folyamán. A fasiszta Szentgerliczev Jakab rajza éppoly éles, mint a Kölesinéé, akinek minél teljesebb és egész osztályára jellemző vonásait Nagy István az időtálló írói alkotások eszközeivel: a sokoldalúságra és teljességre való törekvéssel hozza közel az olvasóhoz.

Lehet, egyes olvasók azt a megjegyzést fogják tenni Nagy István új regényével kapcsolatban, hogy úgynevezett pozitív alakjait, a Párt-nevelte utípusú embereket, mint amilyen Bucsi Károly, a munkásigazgató, Zsigmond Róza, az üzemi kulturfelelőse, Camlian, az önfeláldozó temperöntő és Seres István, ez a szűkszávu, de lángolólelkű munkás — kissé „idealizálja”. Nagy Istvánnak ez az állítólagos „hibája” azonban inkább számottevő írói erény. Mert egyáltalán olvan pozitív alak sem szerepel új regényében, — aki a „proletku!” kártyakönyv receptje szerint kifaragott kész jellemként állana elénk, hanem jellemük fokozatosan, a különböző tárgvi és szubjektív hatások alatt fejlődik: egvengeségeik a kritika és önkritika tüzes kohójában formálódnak át, kiüzöbölődnek ki és nagyszerű erényeik a kemény problémák és feladatok súlyos nyomása alatt szilárdulnak meg, válnak gyémántkeménységgé. Nagy István fejlődésükben látja a munkásosztály kimagasló képviselőit, fejlődésükben látja az egész osztályt; — ez teszi képessé arra, hogy ne csupán olvanoknak lássa őket, mint amilyeneknek a győzelemért, a szocializmus felépítéséért folyó küzdelmük közben elkövetett egy-egy tévedésük alkalomával látszanak, hanem amilyenekké lesznek vagy amilyenekké máris lettek: a dolgozók, a szocialista munka hőseivé, a szovjet emberek mellé

követőivé, a Lenin—Sztálin-vezette Bolsevik Párt tanításainak új, csodálatosan szép világot formáló megértőivé.

Az elbeszélés érdekességére, a mesészövés és a kompozíció egységére való törekvés Nagy István előbbi alkotásainak is egyik jellemző vonása volt. Ez az írói erénye új kötetében örvendően fejlődött: regénye felépítésében kerék egész. Stílusa is új színekkel bővült. Irásmodorának keménysége, amelyet olykor a puritán egyszerűséggel tévesztett össze, felengedett. Új regényében a bensőséges érzelmi vonatkozásokat gazdag és találó kifejező eszközökkel szöszalattatja meg. Így Zsigmond Róza és Kiss Gergely szemérmes, finom érzelmeinek, Bucsi Károly és Bucsiné érzelmi harcának kifejezésére kiváló mesterekre emlékeztető írói eszközöket talált.

Szocializmust építő Népköztársaságunkban a dolgozó parasztsággal szövetséges munkásosztály a hatalom. Ő építi első öt éves tervünk megvalósításának folyamán az új, hatalmas üzemetek, ő gvártja a traktorok tízezreit, melvek mezőgazdaságunk szocialista átalakításának elengedhetetlen eszközei. Ő építi a Duna—Fekete-tengeri csatornát és a hazánkat keresztül-kasul fényel és energiával behálózó villamos-centrálékat. Ő és a vele szövetséges dolgozó parasztság adja azokat az új értelmi és erkölcsi értelemben egyaránt hazánk, a RNK új arculatát kialakítják.

Nagy István regénye erről a diadalmas, nagyszerű munkásosztályról szól; ennek a hősi osztálynak legöntudatosabb, legforradalmibb magatartású típusait vetíti elénk új regényében. „A legmagasabb hőfokon”-ban. A Párt-vezette szocialista építés kezdeti korszakát tárja elénk, amely az osztályellenséggel való adáz harcban jutott el napjainkig és folytatódik a végső győzelemig. Az új típusu embert mutatja meg nekünk, értékes írói eszközökkel, hogy dolgozóink, élmunkásaink, sztáhanovistáink magukra ismerjenek bennük, példájukon okuljanak és még magasabbra emeljék a Párt diadalmas lobogóját. Nagy István új regénye a munkásosztály győzelméről szól hitelesen, a szocialista-realizmus eszközeivel és ezért joggal mondhatjuk el róla, hogy felér egy győzelemmel.

SALAMON LASZLO

MEGJELENT

Bonchidán lelkes téli kulturmunka folyik

Bonchidán a kulturothton keretében komoly művelési tevékenység és tanulás folyik. Az otthonnak jól működő színjátszó- és táncsoportja van, amelyek gyakran szerepelnek a dolgozó parasztszok részére rendezett műsoros előadásokon. A kulturothton keretében 5. magyar és 5. román olvasókör működik. Ezek megszervezésében különösen kitűnt Berki Sándor, a kulturothton igazgatója. A körök munkájának beindításánál a MNSs utcafelelősök is nagy segítséget nyújtottak. Az olvasókör tagjai minden hétfőn este ülést tartanak, amikor is könyvet, újságot olvasnak fel és ezeket megvitatják.

Nemrégben egy elektrotechnikai tanfolyamot is sikerült indítani a kulturothton vezetőségének. A tanfolyam eddigi munkája eredményes, az érdeklődés pedig állandóan fokozódik. A kollektív gazdaság keretében működő agrótechnikai kör előadásaira rendszeresen eljárnak az egyéni dolgozó parasztszok is, mivel itt sokat fejlődhetnek.

A kulturmunka terén elért eredmények biztatják, de ez még több lendületre kell serkentse a vezetőséget. A tömegszervezeteknek a munka jobbá tétele végett még fokozottabb felvilágosító munkát kell végezniük. az ARLUS helyi szervezetnek pedig meg kell javítania munkáját, hogy a kulturothton még szebb eredményeket tudjon felmutatni a tél folyamán. Székely György, levelező

OROSZ NYELVTANFOLYAM VALASZUTON

Falunkban minden segítséget megadott az ARLUS az orosz nyelvtanfolyam megszervezésében. Külön tanfolyamot létesített a tanítók és tanárok számára és külön a helybeli kenderfeldolgozó-gyár munkásai részére. A tanítók közül 12-en járnak rendszeresen a nyelvtanfolyamra, míg a gyár dolgozói közül 20-an. Ezek a résztvevők rendszeresen látogatják a tanfolyamot és szorgalmasan tanulnak. A tanítók közül különösen kitűnik Pandrea Magdalena és Mészáros Mária, míg a gyár dolgozói közül Mészáros János és Verzberger Emil mutat fel komoly eredményeket.

A tanfolyam keretében hetente kétszer foglalkoznak a hallgatókkal. Veress Kornélia tanárno lelkiismeretesen dolgozik és mindent megtesz, hogy a hallgatók minél előbb elsajátítsák Lenin és Sztálin nyelvét.

Ádám Mária, levelező

MAGYARNEMEGYÉN EGYRE TÖBB DOLGOZÓ PARASZT KAPCSOLÓDIK BE A KÖNYVTÁR MUNKÁJÁBA

A Radna-tartomány Magyar-nemgye községben a kulturothton vezetősége fáradságot nem ismerve dolgozik a kulturmunka fellendítéséért. Különösen kitűnik Bazsáth Klára könyvtáros, aki igen eredményesen népszerűsíti a könyvet. A könyvtárnak összesen 1028 könyve van. Az elmúlt év decemberében 120 dolgozó vett ki könyvet a könyvtárból, míg január hónapban a jó felvilágosító munka következtében már 147-re emelkedett az olvasók száma. Legtöbben Mihail Solochov: „Uj barázdát szánt az eke” és Horváth István: „Török a parlagot” című regényét olvasták el. A nemgyei könyvtáros gyakran elbeszélget az olvasókkal és megvitatja velük az olvasottakat.

Türkányi István, levelező

A Tudomány és Művelődésterjesztő Társaság munkája a tavaszi vetési munkálatok időbeni elvégzése érdekében

A Román Munkáspárt Központi Vezetősége és a minisztertanácsnak a tavaszi vetési munkálatok tervezéséről és idejében való elvégzésére vonatkozó határozata, dolgozó földműveseink számára pontos irányt szab és nagy segítséget nyújt, hogy gazdagabb terméseredményekkel járulhassunk hozzá új kenyérünk biztosításához. A határozatnak miről szélesebb körben való ismertetésére és az abban foglaltaknak a népszerűsítése érdekében, a Tudomány és Művelődésterjesztő Társaság részletes munkatervének összeállítói gondoskodtak arról, hogy a tartomány területén dolgozó földműveseink minél nagyobb számban megismerjék az elenjáró szovjet mezőgazdasági tudomány eredményeit, amelyek szoros összefüggésben állnak a tavaszi vetési munkálatok előkészítésével és idejében való elvégzésével.

A Társaság előadói — a tartomány területén — a falusi kulturothtonokban és a kollektív gazdaságokban nyolcszáz előadás keretében foglalják össze a határozattal kapcsolatos tudnivalókat. Az előadások már meg is kezdődtek és egészen a tavaszi vetési munkálatok befejezéséig tartanak. A munkaterv összeállítói gondoskodtak arról, hogy az előadók az előadás anyagát a helyi mezőgazdasági viszonyokhoz alkalmazva dolgozzák fel a hallgatók előtt és az előadásokat a mindennapi életből kiragadott példákkal tegyék közérthetővé, a hallgatóság érdeklődését felkeltse és a mezőgazdaság távolabbi tudományos eredményei felé irányítsák.

A Társaság tervében szereplő nyolcszáz előadás anyaga több csoportra oszlik. Amíg az előadások egy része korszerű tudományos adatokkal világítja meg dolgozó földműveseink előtt, hogy a munkálatok idejében való elvégzése miért biztosít jobb és bőségesebb termést és az idejében elvetett gabonafélék miért ellenállóbbak az időjárás viszontagságaival szemben, mint az elkesve vetettek; addig az előadások másik része részletesen foglalkozik a traktorszántás előnyeinek ismertetésével. A Társaság előadói a szovjet mező-

gazdaságtudomány és a mi mezőgazdaságunk eredményeinek összehasonlításával bizonyítják be a dolgozó földműveseknek, hogy a traktorszántás milyen előnyöket biztosít a dolgozóknak, ellentétben az ígás szántással.

Az előadások a helyi viszonyokra alkalmazott szemléltető rajzokkal mutatják be a hallgatóknak, hogy minden szegény, és középparaszt elcsorduló érdeke, hogy a gép- és traktorállomásokkal, társulások alapján minél előbb kössenek traktorszántásra szerződést, mert így időben képesek elvégezni a tavaszi vetési munkálatokat és a traktorállomások segítségével lényegesen jobb terméseredményeket biztosíthatnak, amivel nagymértékben emelhetik életszínvonalukat.

A Tudomány és Művelődésterjesztő Társaság előadásai részletesen foglalkoznak a legelők rendbentartásával és azok feljavításának kérdésével s utat mutatnak dolgozó földműveseinknek, hogy a korszerű mezőgazdaságtudomány tapasztalatainak felhasználásával miképpen javíthatják meg és fokozhatják az állattenyésztést. Adatok és példák sokasága bizonyítja, hogy ahol a dolgozó földművesek korszerűen kifejlesztik az állattenyésztést, ott az a legjobban jóvelmélő forrás.

A gazdag anyagu és sok gonddal összeállított munkaterv, az előadások előkészítése biztosítja azt, hogy a Társaság rajoni fiókjai az előadások megtartására alaposan felkészültek és a helyi viszonyokat jól ismerő előadókat küldhetnek ki ennek a rendkívül fontos munkának az elvégzésére. Bizonyos az is, hogy ha az előadók alaposan ismertetik a falvak dolgozóit előtt azt a természetesen gondoskodást és segítségnyújtást, amelyet a Román Munkáspárt Központi Vezetősége és a minisztertanács határozata dolgozó földműveseink számára jelent — akkor a jó munka eredménye sem marad el és tartományunkban a tavaszi vetési munkálatok idejében való elvégzése biztosítja a bőséges termést.

Sz. K.

A MNSz utcafelelősök végezzenek széleskörű politikai munkát a vetési előkészületek sikeréért

Kolozsvár-tartomány dolgozó földművesei is, a néptanácsok és tömegszervezetek felvilágosító munkáit nyomán ismerik Pártunk és kormányunk határozatát a vetési kampányra vonatkozóan. Tudják azt, hogy e kampányban való lelkes tevékenységükkel hazafias kötelességüket teljesítik: egyrészt hozzájárulnak mind a falusi, mind a városi dolgozók élelmiszer ellátásának állandó javításához, másrészt pedig újabb csapást mérnek az osztályellenségre.

A favaszi vetési csatában nagy feladat hárul a MNSz helyi szervezeteinek vezetőségére és utcafelelősöire. A helyi szervezetek elsőrendű feladata: az utcafelelősök nevelése. A politikai ismeretekkel rendelkező utcafelelősök konkrét

munkaterv alapján járjanak házról-házra és végezzenek a dolgozók között felvilágosító munkát. Magyarazzák meg a szerszámjavítás, magtisztítás, próbacsiráztatás, trágyahordás és az állatok helyes gondozásának fontosságát a vetési kampány sikere érdekében.

Tartományunkban több helyi MNSz-szervezet már munkához is látott a vetési kampány előkészítése érdekében. Bánffyváros-rajonban például Zentelkén a MNSz helyi szervezeteinek végrehajtó bizottsága összehívta az utcafelelősöket, előkészítette őket a házról-házra végzendő agitációs munkára. Az utcafelelősök eléget tettek feladatuknak, felvilágosító munkájuk eredményével járt. A községben mag-

tisztító központot létesítettek, már végzik is a magtisztítást és a próbacsiráztatást a dolgozó földművesek.

Készítse fel az utcafelelősöket az agitációs munkára a MNSz összes helyi szervezeteinek vezetősége. Indítsanak még szélesebbkörű felvilágosító akciót az utcafelelősök, hogy munkájuk eredményeképpen minden dolgozó földműves bekapcsolódjék a tavaszi kampány előkészületeibe. Lelkiismeretes munkájuk jutalma bőséges termés lesz, amely hazánk újabb megerősítését, a szocializmus mielőbbi felépítését mozdítja elő.

Horváth György,
MNSz. tart. politikai
nevelőfelelős

Hanyagság, vagy a közvagyon iránti helytelen magatartás?

Kolozsvár város néptanácsának vízmuosztálya a Rákóczi-negyedben lévő „Julius 14”-térén még 1950-ben betonból nagyméretű kanális-csöveket készített. A csöveknek egy részét elszállították a város különböző utcáiba, csatornázás céljára. A többi a mai napig is a „Julius 14”-teret díszíti.

Ebből két hiba is adódik. Elsősorban az, hogy az itt hagyott cementgyűrűk napról-napra töredeznek, pusztulnak. Ha elgondoljuk, milyen sokba került a csövek előállítására nem hunyhunk szemet e hanyagság láttán.

Másodsorban egészségügyi szempontból is hátrányt jelent a környék lakossága számára az, hogy a csöveket nem szállítják el a térről. Ugyanis a környék egyes öntudatlan lakói növényi és állati hulladékokat dobálnak a csövekbe. A betongyűrűk valóságos baktériumtelepet képeznek.

Helyes volna, ha a városi néptanács illetékes osztálya elszállítaná a tulajdonában lévő csöveket a Rákóczi-úton levő üres telkére. Így gátat vetnének a további pusztulásnak, a környék lakóinak egészségét nem veszélyeztetnék és a teret átadhatnák gyermekjásztérnek.

Nagy Balázs
levelező

Számolja fel hiányosságait a szentmihályi néptanács

Már hetek óta mindennapi vendégek vagyunk a szentmihályi községi néptanács irodájában. Bálint Viktor elvtársat, a kereskedelmi osztály tisztviselőjét keressük. Még pedig azért, hogy az 1952. év elejétől a bennünket — a községhez tartozó állami tisztviselőket és tanítókat — megillető élelmiszer és ruházati jegyeket átvegyük tőle.

Az illető elvtársat azonban sohasem tudjuk munkahelyén megtalálni. Így természetesen nem tudtuk megkérdezni tőle, hogy mi az oka hanyagságának. Nem tartjuk helyesnek azt, hogy amikor más munkások, tisztviselők, tanítók már a februári élelmiszerjegyeikre vásárolnak, mi még a januárit sem kaptuk meg, a ruházati jegyekről nem is beszélve.

Küszöbölje ki mulasztását, a jövőben végezze lelkiismeretesebben munkáját Bálint Viktor néptanácsi tisztviselő. Tartsa tiszteletben Pártunk és kormányunk határozatát, mely a tanítókat és tanárokat életszínvonalának állandó emelését, a közoktatás zavartalan menetét szolgálja.

Salamon Éva
tanítónő

Gondosan ápolják a munkásnők gyermekeit a „Varga Katalin“-üzemben

A kánin mögött, a gyár szajától óva, a Sétatér iószomszédságában áll a nagyablakos, modern, emeletes ház — a „Varga Katalin“-üzem bölcsődéje. Az épület előtti játszótérén kis asztalok, padok állnak. A hó arasznyi magasságban lepte be őket.

Nagy Róza munkásnő belép a csecsemőotthon lépcsőházába. Leveri ruhájáról, cipőjéről a tapadó havat, majd kiemeli a takarókba bugyolyált gyermekeket a kocsiból és bevisszi a szoptató terembe. Kellemes meleg levegő csapja meg. Nem csoda, mert a védőnők gondosan ügyelnek arra, hogy a hőmérséklet állandóan 20—22 C fok körül legyen. Az üvegfalu kis, szoptatóteremben tiszta, fehér tejtövel letakarított asztal áll. Nagyne ruházza a csöppseget. Egyik takarót a másik után szedi le róla.

A bölcsőde ruháiba már a gondozónő öltözteti a csecsemőt. Nagyne megelégedett tekintettel nézi. Nem állhatja meg szó nélkül:

— Ugyancsak ért az elvtársnő a gyermekek kezeléséhez! Kell is. Legelőbb a mi gyermekünknek legyen jó sorsuk. Nekünk úgy is elég keserű volt a gyermekkorunk. Annak idején nem voltak bölcsődék, napközi otthonok. A dolgozó anyák kénytelenek voltak bezárni gyermekeiket. A kisebbeket a nagyobbakra bízták — mondja elgondolkozva. — Az én születem földművesek voltak. Edesanyám kosárba rakott és kivit, magával a szántóföldre. Ott kellett hagynom, amíg kapált, vagy egyéb munkát végzett.

A gondozónő már be is fejezte a gyermek öltöztetését, visszi a csecsemők termébe. Kis rácsos ágyba fekteti. A teremben még vagy 15 hasonló apróság ébrednek az egyforma ágyokban. A délelőtti dolgozó munkásnők gyermekei. Az ajtóból a harmadik ágyban, egy szőke kislány-

ka felül. Morcosan dörzsöli szemét. Alighanem éhes. Előre már régen elmúlt 10 óra. De már jön is a szájkácsnő. Talcán hozza a különböző tápszekeket. Egyik gyermek tejbegrizet, kap, másik tejet rizslével, harmadik murekpürét. Attól függ, hány hónapos a csecsemő, mit ir elő az orvosnő.

A szomszéd teremben mozgás tündül. Ebrédek a nagyobb gyermekek. A gondozónők felhúzzák az ablakredőnyöket. Egyik-másik gyermek szeméből még nem ment ki az álom. Pedig a tiszóra kapott vajkenyér és alma elfogyasztása után egyszerre fektették le őket. A gondozónők minden gyermekre harisnyút, cipőt húznak.

— Sorakozunk a fürdőszobába! — szólítja őket a gondozónő. A nagyobbak szépen sorbádnak. A kicsikkel azonban baj van, nem nagyon hajlanak a szóra. A gondozónő megfoja a kezüket, sorbaülteti őket.

A fürdőszobában szépen megmosdatják a gyermekeket, avás közben összekuszált hajukat kifésülik, lecsélik. Frissen, tisztán tudnak be a gyermekek az ebédlőbe.

A sarokablakos, tágas, világos ebédlő közepén hosszú asztal áll. Az éhezőbb gyermekek, kis székekre az asztal köré ülnek. Mások inkább a terem sarkában lévő hatalmas szőnyegre telepednek. Az ételnél jobban csábítják őket a halomban álló kuglibábuk, játékkockák, babák.

A gondozónők felcsekkolják és egymásután visszi a kicsiket az asztalhoz. Hatalmas táblán táltáppaprika kerül az asztalra. A gondozónők megtöltik a gyermekek lányérjait. Apróaranyot, kenyérrökökkel keverve a mártásba. Megkezdődik az evés. A nagyobbak szépen kanalazzák az ételt. Tisztán

marad a nyakukba kötött előke is. A kisebbeknek azonban még a fülükre is meg lehet állapítani az „állapot”.

Ebéd után a gondozónők újra a fürdőszobába viszik a gyermekeket. Amíg mosdatják őket, a terem a takarítónők rendbesszedik.

Szép tisztára mosva, megfésülve vonulnak be a gyermekek az ebédlőbe. Elhelyezkednek a szőnyegen. Játsszanak. Már nem felejtik le, mert egy óra múlva jön értük az edesanyjuk. A gondozónők becsomagolják a gyermekek délutáni uzsonniját, azt majd otthon fogyasztják el.

Néhány anya szoptatni jött. Fehér köpenyt vesznek magukra. Szoptatás után az anyák levest kapnak.

— Nem érzik meg hiányát a gyermekek annak, amit mi eszünk meg? — kérdi Căcozeanu Mălania.

Clopot elvtársnő kézzelgesen magyarázza: A pénz — és élelmiszer kiutalásáról minden egyes gyermek számára gondoskodik államunk. Az egész kicsi csecsemők azonban — ha elég anyatejhez jutnak — nem fogyasztják el a nekik járó ételmet. Így ebből az alaphól tejet, vagy levest juttatunk az anyáknak. Bő anyatej-táplálással jobban erősödnek és ellenállóbbak a betegségekkel szemben a kicsinyek.

Az anyák elégedetten indulnak vissza munkahelyükre...

Nemesak a „Varga Katalin“-üzemben dolgozó munkásnők végezhetik nyugodtan munkájukat, hanem a Népköztársaságunk minden gyárában, üzemében dolgozó anyák is. Pártunk gondoskodásából békés építő munkánk nyomán állandóan nő a száma bölcsődéinknek, napközi otthonainknak, ahol gondosan ápolják a dolgozók személfényét — gyermekeinket.

RISS JULIA

Színház — Mozi — Opera

ALLAMI ROMAN OPERA:

Február 15-én, pénteken este 3 órakor: „Faust.”

Február 17-én, vasárnap este 8 órakor: „Szevillai borbély.”

ALLAMI MAGYAR OPERA:

Február 17-én, vasárnap délután 3 órakor: „Szabad szél.”

ALLAMI MAGYAR SZÍNHÁZ:

Pénteken, február 15-én este 8 órakor: „A nők iskolája.” (Negyven-egvedszer).

Szombaton, február 16-án, este 8 órakor: „Lelkiismeret.” (Hetedszer).

A KOLOZSVÁRI ALLAMI BÁBSZÍNHÁZ MŰSORA:

Február 15-én, pénteken délután 3 órakor: „Őt kis kínai.”

Február 15-én, pénteken este 8 órakor: „A botcsinálta doktor.”

Február 17-én, vasárnap délelőtt 11 órakor: „Pilotá Peti meséi.”

M O Z I:

VOROS CSILLAG MOZGO: Kék kardok. Előadások kezdete: 4. 6. 8 órakor. Vasárnap délelőtt 10 órakor matiné

MUNKAS MOZGO: Dzsurgáj pajssa. (Zenés film.) Előadások kezdete: 3. 5. 7. 9 órakor. Vasárnap délelőtt 11 órakor matiné.

MAXIM GORKIJ MOZGO: A sas eltűnése. (Tengerész film.) Előadások kezdete: 3. 5. 7. 9 órakor. Vasárnap délelőtt 11-kor matiné.

„AUGUSZTUS 23” MOZGO: A harc befejeződik holnap. Előadások kezdete: 3. 5. 7. 9 órakor. Vasárnap délelőtt 9. 11 és 13 órakor matiné.

HALADÁS MOZGO: Kék kardok. Előadások kezdete: 3. 5. 7. 9 órakor. — Vasárnap délelőtt 11 órakor matiné

NÉPMOZGO (Popular): Boldog nyár. Magyarul beszélő színes, szovjet film. Előadások kezdete: 3. 5. 7. 9 órakor. Vasárnap délelőtt 11 órakor matiné

UJ IDŐK MOZGO: Február 11—17-ig: Híradó. — A nagy barátság hónapja. — RNK atlétikai bajnoksága.

SZAMOSFALVA: Potemkin cirkáló. Február 14—17-ig: A kapus.

„SOVROMASIGURARE”

Szovjet-Román Általános Biztosító Társaság R. T. Bucuresti. Az 1952 január hó 31-én a fenti Társaság Vezérigazgatójánál, Bukarest, Str. Doamnei 12 szám alatt a sorsolós nép és kollektív biztosítások, valamint az orvosi vizsgálatos és sorsolási joggal felruházott életbiztosítások kisorsolásánál a következő betűösszevetéseket sorsolták ki:

Z D O K A S Y K D W R H R L V

Közlemények

A RNK RÁDIOJA MAGYAR ADÁSÁNAK MŰSORA

PÉNTEK, február 15.

Radio Temesvár I. 397 m. hh. 6 óra 50 perckor: Hírek, zene. Radio Romania 1935 m. és Bukarest II. 285 m. hh. 12 óra 30 perckor: Hírek, hirmagyarzat, zene. Radio Temesvár I. 397 m. 16 órakor: Hírek. 16 óra 15 perckor: Térkép előtt: Szeze, 16 óra 25 perckor: Filmkrónika. Radio Romania 1935 m. és Bukarest II. 285 m. és Radio Temesvár I. 397 m. 19 óra 30 perckor: Agitátorok negyedórja. 19 óra 45 perckor: Elmunkás arckép. 19 óra 50 perckor: Rádióposta. Radio Romania 1935 m. és Temesvár II. 22 óra 35 perckor: Hírek.

VARHATÓ IDŐJÁRÁS. Nyugaton borult idő, eső, havaseső. A többi tartományokban is megnövekedő felhőzet, de még valószínűleg csapadék nélkül. Mérsékelt keleties szél. A hőmérséklet egyelőre nem változik lényegesen. Kolozsváron csütörtökön hajnalban 0 fok, délben +7 fok volt, a légnymás 758 mm., alig változik.

SZOLGÁLTATOS - GYÓGYSZERTÁRAK. Február 15-én, pénteken: 3-as számú gyógyszerár. Széchenyitér 32 szám. 5-ös számú gyógyszerár, Szabadság-tér 10 szám. 9-es számú gyógyszerár, Motilor-ut 110 szám.

A KOLOZSVÁR-TARTOMÁNYI NEPTANÁCS közli, hogy vasárnap, 1952 február 17-én 11 órakor nyílik meg a kolozsvári Néprajzi Múzeum helyiségében (Sétatér 1 szám alatt) „A szocialista szektor fejlődése Kolozsvár-tartomány mezőgazdaságában” című kiállítás.

* HALALOZÁS. Kun Jánosné, született Kocsis Etelka folyó hó 13-án elhunyt. Temetése folyó hó 16-án, szombaton délután 4 órakor lesz a házsongárdi temető nyakápolnájából. A gyászoló család.

MUNKAS MOZGO bemutatja a szovjet filmművészet nagyszerű alkotását: „DZSURGAJ PAJZSA” című filmet. A film a Lenin renddel kiténtett tbiliszi Opera és Színház balettkarának és zenekarának közreműködésével készült. Előadások kezdete: 3. 5. 7. 9 órakor. — Vasárnap délelőtt 11 órakor matiné.

„AUGUSZTUS 23” MOZGO (volt Uránia) új műsora február 15-étől: A HARC BEFEJEZŐDIK HOLNAP Premier.

Előadások kezdete: 3. 5. 7. 9 órakor. — Vasárnap délelőtt 9. 11 és 13 órakor matiné.

SPORT

A HADSEREG NAGYTERMEBEN RENDEZIK MEG A KOLOZSVÁR—MAROSVÁSÁRHELY NŐI ÉS FÉRFI KOSÁRLABDA VÁLOGATOTT MÉRKŐZÉST

KOLOZSVÁR. — Igen érdekesnek ígérkező kettős kosárlabda válogatott mérkőzés lesz vasárnap Kolozsváron. Marosvásárhely női és férfi kosárlabda válogatottja visszavágó mérkőzést játszik Kolozsvár válogatottjával. Kolozsvár csapatát a Herbák János, Tudomány, Had-

sereg, Vasas és a Spárták játékosaiból állítják össze. A női csapatot egy 14-es, a férfi csapatot egy 16-os keretből jelölik ki a pénteki válogató jellegű edzőmérkőzés után. A női csapatok mérkőzésére vasárnap délelőtt 10 órakor, míg a két város férfi csapatainak mérkőzésére délelőtt fél 12 órakor kerül sor.

MA KEZDŐDNEK OSZLÓBAN A VI. TELI OLIMPIAI JÁTEKOK KÜZDELMEI

OSZLO. — A VI. Téli Olimpiai Játékok küzdelmei pénteken délelőtt 10 órakor a felvonulási ünnepségekkel kezdődnek meg. A megnyitó ünnepségek után az óriási műlesiklás, a kettős hobversenyeket és néhány

jégkorongmérkőzést rendeznek meg. Szombaton a női műkorcsolyázó, női és férfi lesikló, az 500 méteres férfi gyorskorcsolyázó versenyt és néhány jégkorongmérkőzést játszanak le.

A RNK versenyzői csak a sifutó számokban vesznek részt.

ANGELICA ROZEANU TÁVIRATA A SCANTEIA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ

Angelica Rozeanu, az 1952. évi kétszeres asztalitenisz világ bajnoknőnk, a következő táviratot küldte a „Scanteia” szerkesztőségének:

„Hálás vagyok Pártunknak és kormányunknak, hogy biztosította számomra az előfeltételeket ahhoz, hogy felkészülhessek, harmadszor is megszerezhessem a világbajnoki cí-

met és ezzel emeljem hazánk sportmozgalmának tekintélyét.”

Angelica Rozeanu

Világosság

Szerkesztőség: Horea utca 6. I. emelet
Telefon: 15—85.
Kiadóhivatal: Molotov-utca 16.
Telefon: 19—11.